

การประชุม รมว.กท.อาเซียน—สหรัฐฯ

การเดินทางเข้าร่วมประชุม รมว.กท.อาเซียน - สหรัฐฯ (ASEAN - US Defense Informal Meeting) อย่างไม่เป็นทางการของ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รอง นรม. และ รมว.กท. ระหว่างวันที่ ๒๙ ก.ย. - ๑ ต.ค.๕๙ ณ มลรัฐฮาวาย สหรัฐฯ นับเป็นก้าวที่สำคัญของการพัฒนาความสัมพันธ์ และแสวงหาแนวทางการร่วมมือด้านความมั่นคงของภูมิภาค

ความเป็นมา

กรอบความร่วมมือทางการทหารและความมั่นคงของอาเซียน ภายใต้เสาหลักด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community: APSC) นั้น มีกลไกความร่วมมือที่ถือว่ามีความสำคัญที่สุด คือ การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting: ADMM) และการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Ministers' Meeting-Plus: ADMM-Plus) ซึ่งจะประกอบไปด้วย อาเซียน (๑๐ ชาติ) ออสเตรเลีย จีน อินเดีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ เกาหลีใต้ รัสเซีย และสหรัฐฯ โดยมีเป้าหมาย “เพื่อแสวงหาความร่วมมือด้านความมั่นคงกับ กท. ของประเทศนอกภูมิภาค รวมทั้งระดมความเชี่ยวชาญ มุมมอง และทรัพยากรต่างๆ จากประเทศนอกภูมิภาค เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของประเทศสมาชิกอาเซียน”

การประชุม รมว.กท.อาเซียน - สหรัฐฯ อย่างไม่เป็นทางการ ก็เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งภายใต้กรอบความร่วมมือของเสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคงอาเซียน โดยได้มีการดำเนินการ

จัดประชุมฯ มาแล้ว ๒ ครั้ง ครั้งแรกจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๓ - ๕ ต.ค.๕๕ ณ กรุงวอชิงตัน ดีซี และครั้งที่ ๒ ซึ่งเป็นครั้งล่าสุด จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๙ ก.ย. - ๑ ต.ค.๕๙ ที่ผ่านมา ณ มลรัฐฮาวาย สหรัฐฯ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ และแสวงหาแนวทางการร่วมมือด้านความมั่นคงของภูมิภาค ซึ่งสาระสำคัญมีการกล่าวถึงความเห็นร่วมกันของชาติสมาชิกอาเซียนที่มอง ภัยคุกคามความมั่นคงว่า มีความหลากหลายและยิ่งทวีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ทุกประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนากลไกและสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในลักษณะต่างๆ โดย Dr. Aston Baldwin Carter รมว.กท.สหรัฐฯ กล่าวในที่ประชุมฯ ว่า สหรัฐฯ พร้อมให้การสนับสนุนทุกเรื่อง เพื่อให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางในการเสริมสร้างความมั่นคงของภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก และขอบคุณไทยที่ให้การสนับสนุนสหรัฐฯ ในการฝึกทุกระดับ พร้อมทั้งชื่นชมไทยที่มีความตั้งใจในการแก้ไขปัญหาทั้งการค้ำมนุษย์ การทำประมงผิดกฎหมาย และการบินพลเรือน อีกทั้ง สหรัฐฯ ยินดีจะคงความร่วมมือและสานต่อความสัมพันธ์อันดีที่มีต่อไป

บทวิเคราะห์

มุมมองของอาเซียน ต่อสหรัฐฯ

จากการที่ชาติสมาชิกอาเซียน ต่างก็มีแนวความคิดให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาภัยคุกคามความมั่นคง ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศสมาชิกและภูมิภาค เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ระหว่างการประชุม รมว.กท.อาเซียน – สหรัฐฯ นั้น แสดงให้เห็นอีกครั้งหนึ่งถึงความเข้มแข็งของอาเซียน และการ “พูดเป็นเสียงเดียวกัน” ในที่ประชุมฯ อันเป็นการตอกย้ำให้สหรัฐฯ เห็นถึงความเป็นหนึ่งเดียวของอาเซียน โดยระหว่างการประชุมฯ อาเซียนได้แสดงเจตจำนงถึงความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนากรอบความร่วมมือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยคุกคามความมั่นคง ไม่ตามแบบในภูมิภาค ซึ่งจากสาระสำคัญของการประชุมฯ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถบ่งชี้ได้ว่าประเทศสมาชิกอาเซียนและสหรัฐฯ ต่างก็ได้มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหายภัยคุกคามความมั่นคงไม่ตามแบบ โดยเฉพาะปัญหาการก่อการร้ายที่กำลังเป็นภัยคุกคามความมั่นคงต่อประเทศต่างๆ ทั่วโลก และกำลังคืบคลานเข้ามาในภูมิภาคอาเซียน

การที่ รมว.กท.สหรัฐฯ กล่าวสนับสนุนให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางในการเสริมสร้างความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย – แปซิฟิก และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนทุกเรื่องนั้น บ่งชี้ให้เห็นว่า สหรัฐฯ มีแนวความคิดเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับอาเซียน โดยได้มีการกล่าวถึงแนวทางในการดำเนินงานที่สามารถพัฒนาให้เป็นรูปธรรมร่วมกันได้ คือ การเพิ่มพูนเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกันปัญหายภัยคุกคามความมั่นคงไม่ตามแบบระหว่างอาเซียน – สหรัฐฯ โดยเฉพาะปัญหาการก่อการร้าย ซึ่งจะต้องมีการเพิ่มขีดความสามารถด้านข่าวกรอง การรักษากฎหมาย การสร้างความเข้าใจร่วมกัน การเคารพในบูรณภาพแห่งดินแดน ฯลฯ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยคุกคามความมั่นคงร่วมกันระหว่างอาเซียน – สหรัฐฯ ต่อไป

ที่ผ่านมา อาเซียนมีการนำศักยภาพทางด้านการทหารของชาติสมาชิก มาพัฒนาเป็นกลไกความร่วมมือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยคุกคามไม่ตามแบบ ที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงทั้งในประเทศสมาชิก และภูมิภาค โดยมีการดำเนินการผ่านกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การฝึกซ้อม การแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร/ประสบการณ์ร่วมกัน การจัดตั้งศูนย์ประสานงานความร่วมมือด้านต่างๆ ฯลฯ ภายใต้กรอบ ADMM และ ADMM-Plus

เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับปัญหายภัยคุกคามความมั่นคงไม่ตามแบบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐฯ มีส่วนสำคัญในการพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับอาเซียน

มุมมองของไทยต่อสหรัฐฯ

การที่ รมว.กท.สหรัฐฯ กล่าวขอบคุณและชื่นชมไทย ที่มีความตั้งใจในการแก้ไขปัญหาทั้งการค้ำมนุษย์ การทำประมงผิดกฎหมาย การบินพลเรือน และยีนดีที่จะคงความร่วมมือและสานต่อความสัมพันธ์อันดีต่อไปนั้น แสดงให้เห็นถึงท่าทีของสหรัฐฯ ต่อไทยที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น จากที่เคยแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ฯ และออกมาเรียกร้องให้ไทยจัดการเลือกตั้งโดยเร็ว อันแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของไทยต่อสหรัฐฯ ในการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในภูมิภาค เช่นในอดีตที่ไทยเคยถูกสหรัฐฯ ใช้เป็นที่ตั้งฐานทัพเพื่อการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ ด้วยเหตุผลที่ตั้งทางภูมิรัฐศาสตร์ของไทย ซึ่งตั้งอยู่กึ่งกลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีพื้นที่ส่วนหนึ่งติดกับแผ่นดินใหญ่และอีกส่วนหนึ่งติดกับพื้นที่ทางทะเล จึงเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญเสมอมา

การแสดงท่าทีของ รมว.กท.สหรัฐฯ ต่อไทย ในการประชุม รมว.กท.อาเซียน – สหรัฐฯ นั้น แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างหน่วยงานทางด้านการทหารของไทยและสหรัฐฯ ซึ่งกองทัพของไทยยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยคุกคามความมั่นคงไม่ตามแบบในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบให้ดีที่สุด เพื่อให้ประเทศมีเสถียรภาพและความมั่นคงมากยิ่งขึ้น กองทัพไทยจึงควรใช้โอกาสนี้ในการขยายผลความร่วมมือ ตลอดไปจนถึงยกระดับความสัมพันธ์ทางด้านการความมั่นคงให้พร้อมรับต่อสถานการณ์ทางด้านการต่างๆ โดยเฉพาะปัญหายภัยคุกคามความมั่นคงไม่ตามแบบในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปได้

อ้างอิง

- ๑) เว็บไซต์ รัฐบาลไทย, <http://www.thaigov.go.th>
- ๒) เว็บไซต์ ศูนย์อำนวยการประสานงานข่าวกรอง สนผ.กท. <http://opp.mod.go.th>
- ๓) เว็บไซต์ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, <http://www.asean thai.net>
- ๔) เว็บไซต์ บีบีซีไทย – BBC Thai, <https://www.facebook.com>

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา SSC Focus กรุณาส่งข้อคิดเห็นของท่านมายัง คณะผู้จัดทำ (ศศย. สปท.) T/F : ๐ ๒๒๗๕ ๕๗๑๕ - ๑๖

๑. ท่านสนใจประเด็นใดเพิ่มเติม / เห็นว่าควรศึกษาเพิ่มเติม

- ☐ การเมือง ☐ เศรษฐกิจ ☐ สังคม ☐ วิทยาศาสตร์ / เทคโนโลยี ☐ การทหาร ☐ พลังงาน / สิ่งแวดล้อม
- ☐ อื่นๆ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

บทวิเคราะห์โดย นายกนกฤกษ์ รักษาพรหมณ์ ผู้ช่วยนักวิจัย ศศย.สปท.

จัดทำโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โทร/โทรสาร : ๐ ๒๒๗๕ ๕๗๑๕ - ๑๖ website : <http://ssc.rtarf.mi.th>